

SOLIDÀRIA

BUTLETÍ DE COOPERACIÓ, SOLIDARITAT I PAU

39
FEBRER
2023

PLANIFICANT

LA COOPERACIÓ A SANT BOI DE LLOBREGAT

AJUNTAMENT
SANT BOI
DE LLOBREGAT

SANT BOI
PURA INSPIRACIÓ

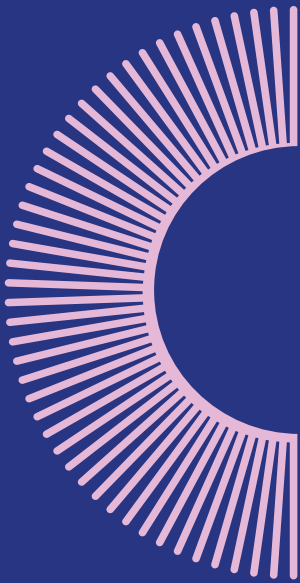

SANT BOI
COMPROMESA

Diputació
Barcelona

SOLIDÀRIA - NÚMERO 39

3/ PRESENTACIÓ

ALBA MARTÍNEZ VÉLEZ, REGIDORA DE COOPERACIÓ,
SOLIDARITAT I PAU

4/ NOTÍCIES

6/ MÉS A FONTS

LA COOPERACIÓ DES DE LA PLANTIFICACIÓ ESTRATÈGICA

8/ VEUS I INTERDEPENDÈNCIES (I)

ENTREVISTA A MARGA BARCELÓ, CAP DE L'OFICINA DE COOPERACIÓ
AL DESENVOLUPAMENT DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

12/ VEUS I INTERDEPENDÈNCIES (II)

ENTREVISTA A MIQUEL CARRILLO, CONSULTOR DE COOPERACIÓ
INTERNACIONAL I MEMBRE DE NADIR

14/ ACCIONS PEL CANVI

ENTREVISTA A NÚRIA PELAI, RESPONSABLE AMÈRICA LLATINA I
MAGREB DE L'ÀREA DE COOPERACIÓ DE SINDICALISTES SOLIDARIS

15/ INFORMACIÓ I RECURSOS

Edita: Ajuntament de Sant Boi de Llobregat
Cooperació, Solidaritat i Pau

Redacció i correcció: Clara Sopena,
Marina Aguilar i Andreu Heredero

Impressió: Impremta Pagès

93 635 12 00

www.barrejant.cat

sensibilitzaciocooperacio@santboi.cat

Alba Martínez Vélez

Regidora de Cooperació, Solidaritat i Pau

A Sant Boi, reforcem el nostre compromís amb la Cooperació

El passat 26 de gener, el ple municipal aprovava inicialment el Pla Director de Cooperació al Desenvolupament de Sant Boi (2023-2030) i, amb aquesta decisió, Sant Boi reafirma el seu compromís amb una cooperació centrada en un enfocament de gènere i basat en drets humans. A partir de les fites que establí l'anterior Pla Director de Cooperació 2017-2020, vàrem encetar un procés d'avaluació participatiu; un exercici de transparència, i també d'aprenentatge, que ens permet extreure lliçons apreses que ens ajuden a continuar caminant i dibuixant el futur que ens agradaria. I dic "que ens agradaria" perquè tenim davant un context extremadament complex on les diferents i permanents crisis acceleren la incertesa i les desigualtats extremes.

Oxfam Intermón revela en un dels seus darrers informes que, des de 1995, l'1 per cent de la població més rica del planeta acapara prop de vint vegades més riquesa global que la meitat més pobre de la humanitat. Dit en altres paraules: dues-centes cinquanta-dues persones acumulen més riquesa que mil milions de persones de l'Àfrica, Amèrica Llatina i el Carib.

El nou Pla Director de Cooperació de Sant Boi és un pla amb capacitat d'adaptació davant aquest escenari incert, però elaborat des de la determinació d'enfortir la política pública de cooperació i contribuir en la construcció d'un món més just, socialment, econòmicament i ambientalment parlant. Per assolir aquesta fita tan ambiciosa comptem amb la complicitat i vincles generats durant tots aquests anys de trajectòria de la cooperació santboiana i d'altres de nos que s'hauran de treballar i reforçar.

A Sant Boi de Llobregat sempre hem defensat, i amb la pandèmia va quedar clar, que el que passa aquí i ara està directament vinculat amb dinàmiques globals que impacten en altres territoris. Des d'aquesta perspectiva global, i alhora local, el Pla cerca complicitats i vincles amb molts agents de la ciutat per sumar esforços en aquest horitzó comú de justícia social.

En definitiva, amb aquest nou Pla de Cooperació reafirmem el nostre compromís com a ciutat amb la justícia global i la solidaritat amb els altres pobles.

SANT BOI COMMEMORA EL DIA ESCOLAR DE LA NO-VIOLÈNCIA I LA PAU 2023 A TRAVÉS DE LA LECTURA I LES ARTS PLÀSTIQUES

Cada trenta de gener se celebra el Dia Escolar de la No-Violència i la Pau (DENIP), una jornada dedicada a reflexionar al voltant de la solidaritat, el respecte dels Drets Humans, la no-violència i la pau.

La Biblioteca Jordi Rubió i Balaguer ha acollit les diferents activitats del DENIP d'enguany del vint-i-quatre al vint-i-set de gener, totes gratuïtes i adreçades als infants i les famílies de la ciutat. S'han realitzat tallers de manualitats per la Pau, a càrrec de l'artista i especialista en processos d'art comunitari Nien Boots, centrats en la reflexió al voltant de la pau a l'espai familiar i a l'entorn més proper als nens i nenes. Tot decorant-les amb dibuixos i missatges de Pau, els nens i nenes han treballat sobre unes casetes de fusta els resultats de les seves reflexions personals.

Per altra banda, la narradora Gina Clotet ha dinamitzat el contacontes de la "Maleta de Contes dels Drets Humans", un recurs material que podran demanar les escoles d'Infantil i Primària a través de la guia d'activitats de la ciutat. A més, enguany s'ha posat a disposició del professorat d'aquests cicles una càpsula de vídeo monogràfica on la narradora dóna eines per explicar contes i àlbums il·lustrats sobre temàtiques com la diversitat, la pau i la convivència.

DIA INTERNACIONAL DE COMMEMORACIÓ EN MEMÒRIA DE LES VÍCTIMES DE L'HOLOCAUST

Un any més, les principals entitats polítiques i socials vinculades a la memòria històrica i democràtica han programat diferents activitats al voltant del 27 de gener, el Dia Internacional de Commemoració de les Víctimes de l'Holocaust.

Els dos actes centrals es van fer el diumenge 29 de gener al museu de Sant Boi, on es va fer la presentació de la Base de Dades dels Deportats de la comarca del Baix Llobregat als camps de concentració, a càrrec d'Isidro Teruel, d'[Amical Mauthausen](#), i posteriorment es va celebrar l'Acte Institucional d'homenatge a les víctimes de Sant Boi als camps d'extermini nazis, a la terrassa del Museu.

ACTIVITATS EN MOTIU DEL 25è ANIVERSARI DE L'ASSOCIACIÓ D'AMISTAT SAN MIGUELITO SANT BOI -AASMSB

Aquest any 2023 l'AASMSB fa 25 anys, i per aquest motiu està preparant un seguit d'actes relacionats amb el context nicaragüenc. La primera d'elles serà l'exposició "Ama y no olvida", del 13 al 23 de febrer a la Biblioteca Jordi Rubió i Balaguer. La mostra recull un conjunt de fotografies i testimonis sonors de víctimes i familiars de les persones assassinades per la repressió del govern de Nicaragua, des dels inicis de les protestes al país l'abril de 2018. El dijous 16 de febrer a les 19h es farà la inauguració, que comptarà amb la presència d'Àngel Flores, un familiar de les víctimes i membre de l'Associació Madres de Abril, així com de Xavier Ruiz, tècnic de projectes del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, responsable de l'Àrea d'Amèrica Llatina.

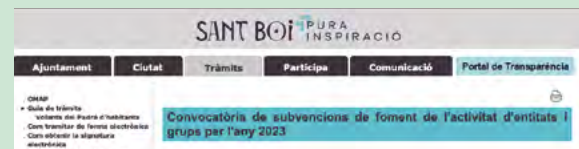
Dissabte 4 de març a les 18.30 es celebrarà la tradicional Jornada Dariana al Casal de barri de Ciutat Cooperativa, una jornada de lectura de poemes de Rubén Darío i altres autors nicaragüencs, que també es podrà seguir en línia.

Finalment, l'últim dels actes serà el sopar de commemoració del vint i cinquè aniversari de l'Associació, que tindrà lloc el dia 11 de març a les 20h, al mateix casal de Mariano.

L'AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT ENGEGA UNA NOVA CONVOCATÒRIA DE SUBVENCIONS PER AL 2023

A finals del passat mes de desembre l'Ajuntament feia públics a la seva seu electrònica tots els detalls de la nova convocatòria de subvencions de l'Ajuntament pel Foment de l'activitat de les entitats de la ciutat, entre les quals les subvencions relatives a l'àmbit de Cooperació, Solidaritat i Pau.

Pel que fa a les sol·licituds de subvencions per als projectes de cooperació 2023-2024, una de les novetats d'aquest any és que no es podrà optar als projectes d'educació per a la solidaritat, només a projectes de cooperació. A part d'aquesta novetat, la convocatòria per a projectes de cooperació segueix sent bianual, i està dotada amb un pressupost de 55.000€, que es repartiran en dos exercicis pressupostaris: 27.500€ per al 2023 i 27.500€ per al 2024. La quantitat màxima a la qual es podrà optar com a entitats són 15.000€ per projecte.

L'AJUNTAMENT DE SANT BOI DE LLOBREGAT FA UNA APORTACIÓ A LA CAMPANYA D'EMERGÈNCIA DEL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT EN MOTIU DEL TERRATRÈMOL AL KURDISTAN, SÍRIA I TURQUIA

El Fons Català ha fet una crida als ajuntaments i les institucions supramunicipals a sumar-se a al procés de reconstrucció i de suport a la població damnificada pel terratrèmol que va sacsejar el sud de Turquia, Síria i el Kurdistan a primera hora del matí del 6 de febrer de 2023. L'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat ha fet una aportació de 2.000€ en suport a la campanya.

LA COOPERACIÓ DES DE LA PLANIFICACIÓ ESTRATÈGICA

El compromís de les ciutats en l'àmbit de la cooperació internacional s'ha anat consolidant gràcies a diferents instruments de planificació estratègica. La planificació estratègica és una eina de gestió que defineix el full de ruta i la perspectiva i enfocament d'una política. Es tracta d'un procés sistemàtic on es defineix la missió i la visió sobre un àmbit per orientar-ne les accions i projectes prioritaris d'acord als recursos disponibles i en un horitzó determinat (normalment, a mig termini) per tal que les accions que es desenvolupin contribueixin a assolir els resultats i impactes previstos. Dit d'altra manera, és el document que marca l'horitzó cap al qual volem caminar.

En l'àmbit de la política pública de cooperació, el Pla Director de Cooperació és l'instrument de planificació estratègica que organitza, sistematitza i marca les línies base del que serà la cooperació del municipi tot articulant-se amb la resta de polítiques des d'una mirada transversal. Com a document, té un enorme potencial per consolidar el paper clau de la política de cooperació al municipi i garantir la coherència per al desenvolupament amb la resta de polítiques del municipi.

A més dels objectius, el Pla Director de Cooperació estableix les prioritats geogràfiques i temàtiques de la política de cooperació per un període determinat, així com els actors i recursos dels quals es disposa per dur-lo a terme i desplegar-ne les diferents accions.

La política de Cooperació a Sant Boi de Llobregat: antecedents i moment actual

A més de comptar amb una estructura política i tècnica, la ciutat de Sant Boi de Llobregat destina, des de 1998, un mínim del 0,7% dels recursos propis municipals a les polítiques de cooperació, xifra que ha anat fluctuant fins arribar a nivells del 0,84%.

La planificació estratègica en l'àmbit de la política de cooperació a la ciutat compta amb una trajectòria històrica que es remunta a l'any 2007; des de llavors, el municipi s'ha dotat de diferents instruments de planificació, alguns

de caràcter més global i d'altres més específics que han estructurat aquesta política. Entre d'altres:

- Programa Municipal Transversal de Cooperació i Solidaritat 2007-2011
- Pla municipal d'acollida a persones refugiades 2016-2019
- Pla director de Cooperació al Desenvolupament 2017-2020
- Pla Municipal Sant Boi Ciutat Refugi 2022-2026
- El Pla Municipal d'Educació i Formació per a la Solidaritat 2021-2026

Avaluació del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2017-20

Partint d'aquest històric i dels documents marc de la cooperació del municipi elaborats fins al moment, la voluntat política i el suport de la societat civil i entitats locals van permetre plantejar una avaluació del Pla, que s'ha fet a càrrec de la cooperativa Nadir. Es tracta d'un procés d'avaluació externa i coparticipada amb diferents actors rellevants vinculats a l'àmbit de la política municipal de cooperació.

L'objectiu principal de dur a terme una avaluació com aquesta era valorar el desplegament del Pla Director. Així doncs, de l'abril al setembre de 2022 s'ha pogut fer un procés participatiu de revisió de la política pública, amb la participació de diferents agents de la ciutat, i amb una extensa recollida de dades, tant qualitatives com quantitatives.

El PDC 2023-2030 es proposa contribuir a la construcció d'una societat global més justa i erradicar les injustícies basades en la discriminació i la desigualtat de gèneres

L'avaluació conclou que amb aquest segon Pla Director i malgrat les dificultats la voluntat política i l'empenta de la societat civil local han permès avançar en la renovació i en el desplegament d'aquesta política al municipi, en la mesura de les seves possibilitats.

En aquest sentit, el PDC ha esdevingut una eina útil i important per reorientar la seva estratègia, tot i restar alguns reptes encara pendents.

Pel que fa a les principals conclusions extretes de l'Avaluació del Pla, veiem com:

- Al període 2017-21, els recursos destinats a la política municipal de cooperació s'han estabilitzat entorn al 0,8% dels ingressos propis, situant Sant Boi en un lloc molt destacat dins el món local català.
- El repartiment de recursos entre les diferents línies de treball també ha evolucionat: en termes relatius, l'ajut humanitari ha anat augmentant, atès el suport al programa d'acollida de persones refugiades, mentre que les accions de desenvolupament s'han reduït lleugerament i el suport a l'educació s'ha mantingut.
- S'ha reforçat l'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGiBDH), molt present en els projectes de les entitats de cooperació i en les activitats de sensibilització que s'han desenvolupat al municipi
- S'han destinat el doble de recursos a les entitats per cooperar al Sud Global.
- Les accions de cooperació al Sud Global s'han centrat sobretot en tres sectors: l'equitat de gènere, el dret a l'educació i la defensa dels drets laborals. Geogràficament, l'Amèrica central i l'Àfrica subsahariana són dues de les regions amb més pes als projectes.
- S'ha fet una aposta important en matèria d'educació per a la solidaritat a través d'un conjunt extens d'activitats, adreçades als centres educatius i a la ciutadania en general. S'han revisat les accions que es realitzen amb els centres, per vincular-les amb més força als seus projectes educatius, amb una nova estratègia articulada entorn el Pla Municipal d'Educació i Formació per a la Solidaritat (PMEFS), que s'ha començat a desplegar.
- La capacitat d'adaptació de les actuacions en el context de la pandèmia va obligar a adaptar formats i a introduir la virtualitat, mantenint amb relatiu èxit el seu desplegament i impacte.

En el quadre següent es mostren de forma resumida les prioritats geogràfiques que han establert les entitats locals per dur a terme els seus projectes de cooperació:

Projectes de Cooperació per a la Justícia Global 2017-2021

ENTITATS LOCALS AMB
SUPPORT MUNICIPAL

PROJECTES | ENTITATS LOCALS

- 📍 Guatemala | Fundació Pau i Solidaritat
- 📍 Nicaragua | Grup de Suport al Colectivo de Mujeres de Matagalpa
- 📍 Colòmbia | ACP - Associació Catalana per la Pau
- 📍 Perú | Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres
- 📍 Marroc | Fundació Josep Comaposada - Sindicalistes Solidaris
| Assembla de Cooperació per la Pau
- 📍 Senegal | Fundació Kassumay | Fundació Juan Ciudad
| Fundació Etnia Barcelona
- 📍 Gàmbia | Fundació Wassu- UAB
- 📍 Mali | Cooperació
- 📍 Burkina Faso | VOLS - Voluntariat Solidari (Ara Bosco Global)
- 📍 Camerún | VOLS - Voluntariat Solidari (Ara Bosco Global)
- 📍 Índia | Fundació Vicente Ferrer

Consulta Informativa de Projectes, Taula 1: Projectes de cooperació per a la justícia global de les entitats locals amb suport municipal | Avaluació del Pla de Cooperació al Desenvolupament de Sant Boi de Llobregat (2017-2021).

Novetats i nous reptes. Objectius i principals accions estratègiques del nou Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2022-30

L'aprovació del Pla Director de Cooperació al Desenvolupament 2023-30 aquest mes de gener permet actualitzar i consolidar l'enfocament del què hauria de ser la política pública de cooperació del municipi, basat en la igualtat de gènere i els drets humans. Després de les reflexions generades durant tot el procés d'avaluació de l'anterior Pla, una de les fites principals esdevé la de dissenyar polítiques flexibles, ja que en un moment canviant com l'actual, marcat per les creixents desigualtats, cal avaluar i repensar per tal d'enfortir la política

de cooperació al municipi. En aquest context, els Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 continuen essent la línia de base principal, camí que ens permet donar con continuïtat a la trajectòria i compromís que tenim com a ciutat amb els drets humans, la cooperació, la solidaritat i la pau, per caminar cap a una major justícia global.

La Missió: El PDC 2023-2030 es proposa contribuir a la construcció d'una societat global més justa, a través del reconeixement i la posada en pràctica del conjunt de drets individuals i col·lectius de totes les persones. Contribuir a erradicar les injustícies basades en la discriminació i la desigualtat de gèneres.

La visió: la cooperació haurà esdevingut una política pública identificada com a actiu central de la seva marca, reputació i relat de ciutat. Continuarà sent liderada per l'Ajuntament i coparticipada per tots els actors interessats presents a la ciutat, contribuint activament al desplegament de l'Agenda 2030, l'estratègia d'internacionalització i l'Agenda Urbana. Col·laborarà fluidament amb aquelles polítiques alineades amb l'impuls de la igualtat i la mobilització d'una ciutadania crítica i activa davant els reptes globals.

El PDC ha esdevingut una eina útil i important per reorientar la seva estratègia, tot i restar alguns reptes encara pendents

Per fer-ho, el pla s'articula en tres objectius estratègics cadascun dels quals es desplega en diversos objectius específics.

- El primer dels objectius fa referència al **desplegament i la consolidació dels drets humans al Sud Global, amb un enfocament feminista**. D'aquí se'n deriva la lluita contra la violència de gènere i les discriminacions en tots els àmbits; l'empoderament econòmic de les dones i l'accés al treball digne; l'accés al dret a la salut (en especial la salut mental i la reproductiva); i l'accés al dret a l'educació, especialment per a nenes i noies.
- El segon objectiu s'articula en relació al Refugi, a la **creació de vies segures i a la protecció de les persones defensores dels drets humans, en un context d'emergència climàtica**. Aquest eix es tradueix en fer possible l'acollida de persones que necessitin protecció internacional i garantir-ne la seva autonomia i inclusió al dia a dia de

la ciutat; en donar suport a la protecció i l'establiment de vies segures al Sud Global i promocionar el compliment dels drets humans i la pau als països d'origen; i en fer de l'acollida una eina per fomentar la pau i els drets humans a la ciutat.

- El tercer objectiu es centra en **implicar la ciutadania i tots els actors del municipi en la lluita per la justícia global i millorar-ne les capacitats**. Aquest objectiu inclou el d'alinear les iniciatives d'educació per a la solidaritat a la ciutat amb les necessitats establertes pels centres educatius de Sant Boi, tot plantejant processos educatius transversals i de ciutat educadora; l'extensió i la transversalització de l'Educació per la Solidaritat en el si de l'organització municipal (a partir del treball en xarxa i d'una lectura transformadora dels ODS i del principi de Coherència de Polítiques Públiques per al desenvolupament sostenible); el fet de mantenir el treball en xarxa i l'articulació territorial com a eina per a multiplicar l'impacte i la qualitat dels projectes; i el fet d'impulsar una estratègia comunicativa que esdevingui una eina de difusió d'activitats, de rendició de comptes, així com de transformació social.

Per tal de desplegar aquests tres objectius, al Pla s'han concretat un seguit d'accions estratègiques:

- Identificar programes de cooperació tècnica
- Organitzar un programa formatiu i d'acompanyament per entitats i departaments de l'Ajuntament
- Elaborar un pla de comunicació per reforçar les accions educatives i incloure la cooperació al relat de la ciutat
- Desenvolupar un full de ruta al voltant de la compra pública i les finances ètiques
- Activar el sistema d'Indicadors de Coherència de Polítiques Públiques al sistema de presa de decisions
- Adaptar les bases i formularis de la convocatòria de projectes de cooperació
- Avaluar i redactar el nou Pla Municipal d'Educació i Formació per la Solidaritat
- Cercar finançament extern

ENTREVISTA A MARGA BARCELÓ, CAP DE L'OFICINA DE COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT DE LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

En l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, la Direcció de Relacions Internacionals impulsa polítiques locals de cooperació al desenvolupament tot acompanyant els ajuntaments. També coopera amb els governs locals de països en desenvolupament, tot fomentant la cooperació i la solidaritat internacional, i dóna suport a les entitats sense ànim de lucre amb l'objectiu de treballar de forma coordinada en el foment de projectes de cooperació al desenvolupament a països tercers i en iniciatives d'educació per al desenvolupament en els municipis de la província de Barcelona.

Per què, des d'un organisme com la Diputació de Barcelona, es dóna suport als Plans Directors de Cooperació?

La Diputació dóna suport a l'elaboració de plans directors des de l'any 2004. En aquells inicis, la cooperació municipal sovint estava basada en una suma de projectes sense intenció i desconnectada de la resta d'àrees municipals. No es tenia una visió clara sobre on es volia arribar i com. I així, la Diputació va veure la necessitat que els municipis repensessin la cooperació que feien i que la planifiquessin de manera estratègica, per tal de configurar una veritable política pública.

Des d'aleshores, s'ha acompanyat un total de cinquanta-vuit processos de planificació a la província, el que ha suposat un desemborsament de 665.000€, a més de l'acompanyament tècnic que fem. Hi ha municipis que ja van pel tercer pla director, perquè aquests solen tenir una vigència de quatre a sis anys.

En quina mesura un Pla Director contribueix a millorar les polítiques de cooperació d'un municipi?

Un pla director, a més de ser un document estratègic de ciutat que estableix, de manera ordenada i sistematitzada, el que es vol aconseguir i com, en un marc temporal i uns mitjans concrets. També és una oportunitat per emprendre un procés de reflexió entre els diferents agents del territori i fer evolucionar aquesta política.

Aquests processos de reflexió solen durar entre nou mesos i un any i s'aprofita per recollir i analitzar tot el que s'ha fet amb anterioritat, veure què ha funcionat, què no i per què, i reflexionar i debatre a la interna de l'ajuntament i també amb la ciutadania organitzada sobre diferents aspectes per tal de donar-li un nou impuls a la política.

Per nosaltres és molt important, perquè el context sempre va canviant i de tant en tant cal fer una parada, analitzar què s'ha fet i què no i repensar el futur.

També doneu suport a les Avaluacions dels Plans. Per què és important establir estratègies d'avaluació?

Un cop vam tenir la primera generació de plans directors vam veure que calia avaluar-los per

saber què s'havia aconseguit amb ells i si havien estat ben dissenyats. Sovint, els municipis, abans de fer un nou pla director demanen suport a la Diputació de Barcelona per avaluar el pla que finalitza. Aquestes avaluacions donen informació molt valuosa per encarar un nou procés de planificació i elaborar un nou pla director.

A més del suport que donem a l'avaluació dels plans, també donem suport a l'avaluació de projectes i agermanaments de cooperació al desenvolupament i a l'avaluació d'accions d'educació per a la ciutadania global. Pensem que quan es porta un temps considerable donant suport a un soci del Sud global mitjançant projectes o agermanaments, o quan es porta un temps considerable fent una activitat o un programa d'educació per a la ciutadania global, convé analitzar bé els resultats, la seva eficàcia i impacte, per prendre decisions que ens permetin millorar. Les avaluacions que nosaltres promovem són avaluacions d'aprenentatge, en cap cas de fiscalització. La voluntat és que tots i totes puguem sortir enfortits d'aquests processos i fer les coses millor a futur.

S'ha acompanyat un total de cinquanta-vuit processos de planificació a la província, el que ha suposat un desemborsament de 665.000€

Quin valor afegit aporta la cooperació municipalista?

Per nosaltres el món local ha de fer un altre tipus de cooperació que vagi més enllà de l'Ajut Oficial al Desenvolupament (AOD), el que es

diu una cooperació de banda ampla. Per nosaltres la cooperació municipalista té aquestes característiques:

- Suposa un vincle institucional a mitjà i llarg termini entre un municipi del Nord global amb un municipi del Sud global.
- És una cooperació centrada en els temes principals de l'agenda local, en els serveis públics locals, per la qual cosa els ajuntaments implicats en la relació s'impliquen aportant el seu coneixement i intercanviant experiències, en una relació horitzontal.
- Per tant, és una cooperació orientada cap a un enfortiment mutu de les capacitats de les institucions locals i una millora de les polítiques públiques locals.
- És una cooperació integral, que implica tota l'estructura municipal i deixa de ser sectorial.
- És una cooperació de ciutat, en què l'ajuntament té un paper determinant, però en la qual participen també activament les entitats i els agents locals.
- És una cooperació que dóna lloc a una implicació directa de la ciutadania en l'elaboració, seguiment i avaluació de la cooperació, mitjançant els Consells de cooperació.
- És una cooperació en la que hi té molt pes l'educació per a la ciutadania global, perquè amb aquesta relació tant pròxima que té l'ajuntament amb la seva població, es considera essencial fomentar una ciutadania crítica i compromesa amb les desigualtats i injustícies que succeeixen al món.

Com valoreu la tasca d'acompanyament als ens locals que feu des de la Diputació de Barcelona?

La Diputació de Barcelona posa a l'abast dels ens locals recursos, en l'àmbit de la planificació estratègica, de l'educació per a la ciutadania global i de les accions de cooperació amb socis d'altres territoris. Aquests recursos són de tipus econòmic, tècnic o material. A més, també compta amb un programa formatiu anual, que va renovant cada cert temps. La majoria de formacions s'adrecen a personal tècnic, però també hem fet formacions per a regidors i regidores. Finalment, destaquem les eines i

El repte és poder arribar a aquells municipis de menys de vint mil habitants que no tenen política de cooperació al desenvolupament

materials que elaborem a disposició d'aquests ens locals; així com els seminaris i espais de trobada anuals per abordar diferents temàtiques, que poden ser a nivell tècnic i també polític.

La Diputació de Barcelona desplega el seu acompanyament i s'aproxima als ens locals de manera individualitzada. El que vull dir és que tenim molt en compte a quin ens adrecem i tenim un ventall de recursos de suport (tècnics, econòmics i materials), en funció del perfil dels

destinatariis. I tot aquest ventall de recursos només és possible gràcies a un equip que hem aconseguit consolidar en els últims anys.

El que veiem és que els ens locals agraeixen molt el nostre suport i ara el repte és poder arribar a aquells municipis de menys de vint mil habitants que no tenen política de cooperació al desenvolupament, perquè d'alguna manera també s'impliquin en fer front als reptes globals que afrontem.

ENTREVISTA A MIQUEL CARRILLO, CONSULTOR DE COOPERACIÓ INTERNACIONAL I MEMBRE DE NADIR

Nadir és una cooperativa formada per una grup de persones expertes en cooperació internacional i acció humanitària, sostenibilitat, gènere, migracions, educació i d'altres aspectes relacionats.

Com han anat canviant les polítiques de cooperació en els darrers anys?

La política de cooperació a Catalunya encara s'està recuperant de la sotragada que va patir fa una dècada. Aleshores, la Generalitat va decidir desmuntar pràcticament la seva acció i la seva contribució, afectant seriosament les ONGD, les quals no deixen de ser l'actor central per a la seva execució. Gràcies al compromís dels municipis, però, el conjunt va resistir més que dignament i es va refer en gran mesura.

Més enllà de l'aspecte financer, la cooperació ha experimentat un canvi progressiu en què, paradoxalment, cal agrair a la Generalitat un cert lideratge. Efectivament, en aquests darrers anys hem vist com l'enfocament feminista guanyava centralitat i els drets humans esdevenien el leitmotiv d'aquesta política pública. Passar de cubrir necessitats a construir drets, però, no és un evolució ni fàcil de defensar per a la classe política, ni evident d'entendre per entitats i ciutadania. En certa manera, però, la crisi permanent en la que vivim, amb el temps ha acabat situant la cooperació com a part de la solució i no de quelcom a sacrificar, com va passar fa una dècada

Com veus la nova llei de espanyola de cooperació?

La llei ha estat aprovada, amb el suport de tots els grups parlamentaris menys de l'extrema dreta. Suposa una actualització de la política, gairebé inevitable després d'un quart de segle de la primera normativa, en la que el paper de les entitats, mitjançant la coordinadora estatal, ha estat força rellevant. Bàsi-

cament, s'ha introduït la visió de gènere i de drets humans, a més de reconèixer la naturalesa plural del sistema estatal de cooperació. En això, el debat ha anat més enllà del text de la llei, i crec que el procés ha servit per donar carta de naturalesa i assumir la importància d'articular a municipis, diputacions i governs autonòmics per construir una política pública de cooperació al nostre país.

D'altra banda, hem vist la part fàcil del procés. Ara ha de continuar amb la concreció de detalls clau com la reforma de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional al Desenvolupament

Més enllà de l'aspecte financer, la cooperació ha experimentat un canvi progressiu. En aquests darrers anys hem vist com l'enfocament feminista guanyava centralitat i els drets humans esdevenien el leitmotiv d'aquesta política pública.

(AECID), la definició de la cooperació financera (la part del lleó dels pressupostos) o l'establiment del nou Consell Superior de Cooperació, és a dir, la governança d'un sistema amb molts més actors que fa vint-i-cinc anys. També falta introduir elements que assegurin la coherència de polítiques per al desenvolupament i que allò que fem amb la cooperació, no ho desfem en matèria de despesa militar o comerç exterior i impacte de les nostres empreses als drets humans, per exemple.

A Sant Boi estem acabant el procés d'avaluació de l'antic Pla Director de Cooperació. Per què és important realitzar una avaluació?

Sense avaluar les polítiques públiques no es pot saber com ha funcionat el seu desplegament, què ha funcionat i què no. En el cas d'un pla director especialment ambiciós i innovador com el que hem tingut fins ara a Sant Boi, encara era més necessari: calia conèixer les possibilitats reals de continuar amb el procés que s'havia endegat el 2017 i replantejar aquelles opcions que la pràctica havia indicat com fora del nostre abast.

El paper ho pot aguantar tot i no es tracta de fer un discurs perfecte, sinó de construir un horitzó possible, sense deixar d'avançar, realista. Les grans idees acostumen a xocar contra les nostres possibilitats, quant a recursos o temps, o interès i comprensió per part de la societat. Aquest, per exemple, n'és un dels grans reptes: com fem la cooperació quelcom útil davant els grans reptes globals? El que ens mobilitza ja no són revolucions llegendàries, sinó la necessitat de sobreviure a l'emergència climàtica o gestionar les migracions obligades.

Quins valors creus que han aportat les polítiques de Cooperació del municipi de Sant Boi, a la seva població i en entorns més amplis?

Sant Boi és un referent pel que fa al treball amb la seva ciutadania. Quan l'estiu passat l'Alba Martínez explicava Ciutats Defensores dels Drets Humans a un fòrum a Bilbao, no donaven crèdit a que una proposta tan potent hagués pogut aparèixer des d'un municipi com aquest. El Barrejant és la festa de cooperació i solidaritat més consolidada a tot Catalunya, i l'experiència acumulada en la feina amb centres educatius, a través de projectes, dies internacionals, etc., és un capital molt important.

La nova llei ens dona una oportunitat per construir un model on tothom tingui el seu paper

Quan diem que a l'Estat hi ha d'haver un sistema articulat de cooperació, aquest té sentit si cada actor sap trobar el seu nínxol i hi aporta el seu valor afegit. L'educació per a la solidaritat és un espai natural per als municipis, la seva proximitat amb la ciutadania els permet coordinar diferents polítiques on l'acció educativa serveix com a element cohesionador i creador de pau i convivència. Entendre el món, les seves raons i injustícies, és clau, i això s'entén molt bé a Sant Boi.

Cap a on ha d'anar la Cooperació?

La nova llei i tot el debat que ha generat ens dona una oportunitat per construir un model on tothom tingui el seu paper, i la cooperació es consolidi com aquesta política clau per entomar les transicions i reptes globals que afrontem. Ara bé, cal que tothom ho vegi així: les entitats no poden mirar les administracions només com a caixers automàtics i aquestes han d'entendre la necessitat d'entomar els reptes que, per exemple, l'Agenda 2030 s'ha encarregat de visualitzar.

Cal també estabilitat per disposar d'una política que pugui funcionar a mig i llarg termini, no a cops de volant com fins ara. I, sobretot, deixar d'entendre-la com la transferència d'uns recursos que, el dia que manquen aquí, no es poden mobilitzar cap a activitats que poden estar molt lluny de les nostres fronteres. Diria que aquest és el punt bàsic: canviar la bona fe per l'interès en que a tothom li vagi el millor possible.

Sindicalistes Solidaris és el nom amb el qual es dona a conèixer públicament la Fundació Comaposada, una fundació sense afany de lucre, creada per la UGT de Catalunya el 1988, amb l'objectiu d'acompanyar processos de desenvolupament de sindicats del Sud. Promou la participació activa i solidària dels treballadors i treballadores de la UGT de Catalunya en l'extensió plena dels drets humans, laborals i sindicals al Sud, en particular a Centreamèrica, Àrea Mediterrània i Regió Andina.

ENTREVISTA A NÚRIA PELAI, RESPONSABLE AMÈRICA LLATINA I MAGREB DE L'ÀREA DE COOPERACIÓ

Per què és important que des de les entitats es faci un procés de planificació estratègica?

La improvisació mai és bona companyia i menys quan parlem de temes relacionats en cooperació. Cal una planificació estratègica a mitjà i llarg termini, però tampoc hem de perdre de vista que ha de ser prou flexible com per a anar modificant i incorporant temes sobrevinguts. Els nostres projectes es realitzen a molts quilòmetres de distància, en contextos polítics, socials i climàtics canviants, i per això a més a més de flexibilitat i capacitat d'adaptació, cal estar en permanent contacte amb les contraparts i trepitjar el terreny sovint.

En el nostre cas, gran part dels projectes són d'incidència política, de defensa del treball digne i d'organització sindical, els fruits dels nostres objectius no són immediats i es poden tardar anys a veure els resultats. Per això cal una bona planificació estratègica perquè si no podem caure en l'error de la immediatesa i desviar-nos del camí traçat conjuntament amb els titulars de drets i contraparts locals.

Com valoreu l'experiència amb els diferents programes de formació que duen a terme a través dels projectes?

Sindicalistes Solidaris, des dels seus inicis ha treballat en el camp de la defensa dels drets laborals i sindicals de treballadors i treballadores dels països del sud. A través de diferents projectes, al llarg dels anys, hem incidit en l'organització dels treballadors/es, en el coneixement i defensa dels drets humans laborals i en la denúncia de les vulneracions d'aquests. Un dels reptes que la nostra organització està duent a terme en els darrers anys és l'apoderament de dones

sindicalistes del Marroc. En un context cultural i religiós que tendeix a deixar a les dones en un segon pla, a través de la formació i de la creació d'una xarxa de dones sindicalistes, els nostres projectes estan donant la veu a les treballadores i augmentant prou la seva autoconfiança per participar activament en la vida sindical de les seves organitzacions. Aquesta tasca, no seria completa si no es realitzés un treball intensiu amb les direccions sindicals, compostes majoritàriament per homes, per conscienciar la totalitat de les organitzacions de la necessitat d'incorporar la visió de les dones i obrir el sindicat a la seva participació en igualtat de condicions.

Quina ha estat la vostra implicació en l'avaluació del Pla Director de Cooperació de Sant Boi i l'elaboració del nou Pla?

Sindicalistes Solidaris ha tingut una actitud activa en tant en el procés d'avaluació del Pla director com en la redacció del nou. Hem analitzat els punts forts i dèbils de l'anterior i hem intentat aportar nous paràmetres als indicadors, fugint dels clàssics ítems quantitius i buscant més els qualitius fent especial èmfasi en els processos de palanca de canvi de les activitats de cada projecte. Destaquem la bona entesa que hi ha hagut entre totes les entitats, cooperant i col·laborant i cercant l'entesa tant amb els agents de Sant Boi com amb l'equip encarregat de realitzar l'avaluació i proposta del nou Pla. Trobem especialment encertada l'aposta per especialitzar els camps de treball per no caure en la dispersió. Creiem que el nou Pla Director serà una bona eina per a totes les entitats que ajudarà a concretar la ingent tasca que es fa des de l'ajuntament de Sant Boi a través de tots els tipus de cooperació.

“Idees (Núm. 55)”: Repensar la cooperació per afrontar els reptes del segle XXI

La revista IDEES, editada pel Centre d'Estudis de Temes Contemporanis, publicava a finals del 2021, un nou dossier monogràfic per contribuir a les reflexions i els debats al voltant de la política de cooperació al desenvolupament i els principals reptes que afronta. La iniciativa és fruit de la col·laboració entre el Centre d'Estudis de Temes Contemporanis, la Direcció General de Cooperació al Desenvolupament i l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament, i compta amb la participació de diverses veus, tant de casa nostra com de fora, incloent veus del Sud i del Nord. El dossier s'ha anat ampliant durant el 2022 i compta amb articles d'autors catalans i internacionals.

<https://revistaidees.cat/monografics/repensar-la-cooperacio-per-afrontar-els-reptes-del-segle-xxi/>

Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans - EGBDH

L'Enfocament de Gènere i Basat en Drets Humans (EGBDH) integra en un de sol l'enfocament de gènere i l'enfocament basat en drets humans com a eix vertebrador estratègic, operatiu i organitzatiu de la política de cooperació al desenvolupament de la Generalitat de Catalunya.

https://cooperaciocatalana.gencat.cat/web/.content/continguts/que_fem/egibdh/doc-egibdh-ca.pdf

Pautes metodològiques generals per a l'elaboració d'un pla municipal de cooperació al desenvolupament amb el suport de la Diputació de Barcelona (gener 2021)

La Diputació de Barcelona posa a disposició dels ens locals de la província de Barcelona un recurs per donar-los suport en l'elaboració dels plans directors de cooperació al desenvolupament.

<https://www.diba.cat/documents/228621/347326082/Pautes+Elaboraci%C3%B3+pla+director.pdf/9e02399a-dba6-3ade-ae5-cb054530b833?t=1613745580113>

Cooperació Tècnica Municipal

En aquest apartat web trobareu diferents recursos que el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament posa a disposició dels Ajuntaments en matèria de cooperació tècnica.

<https://www.fonscatala.org/ca/que-fem/cooperacio-tecnica-municipal>

Nadir

La cooperativa Nadir ofereix suport en el desenvolupament estratègic (elaboració de plans directors) i en la identificació, avaluació i gestió de projectes.

<https://nadir.coop/>